



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

ALİ GÜRBÜZ / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru No: 52497/08 ve 6 diğer başvuru)

KARAR

STRAZBURG

12 Mart 2019

KESİNLEŞME TARİHİ

09 Eylül 2019

İşbu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli düzeltmelere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Ali Gürbüz / Türkiye davasında,*Başkan*

Robert Spano,

Hâkimler

Paul Lemmens,

Işıl Karakaş,

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström,

Ivana Jelić,

Darian Pavli,

ve Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Hasan Bakırcı'nın katılımıyla, Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölümü), 5 Şubat 2019 tarihinde gerçekleştirilen müzakerelerin ardından, yine aynı tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde, Türk vatandaşı olan Ali Gürbüz ("başvuran") ile birlikte diğer altı kişinin, sırasıyla 22 Eylül 2008, 16 Ocak 2012, 9 Ocak 2012, 17 Kasım 2011, 9 Aralık 2011, 16 Aralık 2011 ve 29 Aralık 2011 tarihlerinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu yedi başvuru (No. 52497/08) bulunmaktadır.

2. Başvuran, İstanbul Barosuna bağlı Avukat İ. Akmeşe tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuran, hakkında yürütülen ceza davaları sebebiyle, ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmiştir.

4. Yargılamaların süresiyle ilgili olarak, 52497/08, 7110/12, 15056/12, 15057/12, 15058/12 ve 15059/12 no.lu başvurular kapsamında,

Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasına ilişkin şikâyetlerin, 8 Nisan 2014 tarihli kararla kabul edilemez olduklarına karar verilmiştir. Başvuranın ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkin şikâyeti, 4 Ekim 2017 tarihinde, Hükümete bildirilmiş ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 54. maddesinin 3. fıkrası uyarınca 52497/08 ve 6741/12 no.lu başvuruların geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir.

OLAY ve OLGULAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

5. Başvuran, 1971 doğumlu olup, Köln'de ikamet etmektedir.

6. Başvuran, olayların meydana geldiği dönemde *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin imtiyaz sahibidir.

A. 52497/08 No.lu Başvuru

7. *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin 300. sayısında, 25 Aralık 2004 tarihinde, “*Xinêrê’de eğitim devresi başladı*” ve “*Kongra-Gel’den Noel mesajı*” başlıklı iki makale yayınlanmıştır. Birinci makalede, PKK'nın (Kürdistan İşçi Partisi, yasa dışı silahlı örgüt) Yeniden İnşa Komitesinin eğitim sürecine başladığı belirtilmiş ve bu bağlamda, Kongra-Gel (PKK'nın bir kolu) Yürütme Konseyi Başkanı M.K.'nin beyanları yayınlanmıştır. İkinci makale ise, PKK/Kongra-Gel Genel Başkanı Z.A.'nin bu örgüt adına yayınladığı Noel mesajını içermektedir.

8. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından,, başvuran hakkında,28 Aralık 2004 tarihinde, bu makalelerin yayınlanması sebebiyle 3713 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan iddianame düzenlenmiştir.

9. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi (“Ağır Ceza Mahkemesi”), 2 Ekim 2007 tarihinde, ilgiliyi, bir terör örgütünün beyanlarını yayınlamaktan suçlu

bulmuş ve 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca 3.035 Türk lirası (TRY) (olayların meydana geldiği dönemdeki döviz kuruna göre 1.785 avro) para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, yukarıda belirtilen makalelerin yayınlanmasının, bu kanun maddesinde öngörülen suçu teşkil ettiği kanaatine varmıştır. Ağır Ceza Mahkemesi, “*Xinêrê’de eğitim devresi başladı*” başlıklı makalenin Sözleşme’nin 10. maddesiyle öngörülen sınırları aştığını ve bu makalenin yayınlanmasının nefretin, düşmanlığın ve şiddete teşvikin önlenmesine ilişkin gazetecilik yükümlülüklerine uygun olmadığını belirtmiştir.

10. Yargıtay, başvuran tarafından yapılan temyiz başvurusu üzerine, 22 Mart 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin 18 Haziran 2009 tarihli bir kararına dayanarak ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur. Anayasa Mahkemesi söz konusu kararda, 3713 sayılı Kanun’un 6. maddesinin 4. fıkrasından “sahipleri” ifadesinin kaldırılmasına karar vermiştir (aşağıdaki 44. paragraf).

11. Ağır Ceza Mahkemesi, 9 Mayıs 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına göre, basın organlarının imtiyaz sahiplerine artık cezai sorumluluk yüklenemeyeceği ve dolayısıyla, ilgilinin suçlanmasının artık yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle, başvuranın beraatine karar vermiştir.

B. 6741/12 No.lu Başvuru

12. *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin 643. sayısında, 3 Aralık 2005 tarihinde, “*HPG: Kasım ayında 50 asker öldü*” başlıklı makale yayınlanmıştır. Bu makalede, HPG (PKK’nın bir kolu) ile Türk ve İran Silahlı Kuvvetleri arasında çıkan son çatışmaların bilançosuna yer verilmiştir.

13. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından , 2 Ocak 2006 tarihinde, başvuran hakkında, bu makalelerin yayınlanması sebebiyle 3713 sayılı

Kanun'a muhalefet suçundan iddianame düzenlenmiştir. 14. Ağır Ceza Mahkemesi, 7 Haziran 2007 tarihinde, ilgiliyi, bir terör örgütünün beyanlarını yayımlamaktan suçlu bulmuş ve 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca 4.148 Türk lirası (TRY) (olayların meydana geldiği dönemdeki döviz kuruna göre 2.343 avro) para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, yukarıda belirtilen makalelerin yayımlanmasının, bu kanun maddesinde öngörülen suçu teşkil ettiği kanaatine varmıştır.

15. Başvuran tarafından yapılan temyiz başvurusu sonrasında, Yargıtay, 15 Şubat 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına dayanarak, ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

16. Ağır Ceza Mahkemesi, 27 Eylül 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına göre, ilgilinin suçlanmasının artık yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle, başvuranın beraatine karar vermiştir.

C. 7110/12 No.lu Başvuru

17. *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin 763. sayısında, 2 Nisan 2006 tarihinde, “*KKK demokratik tepkinin süreceğini söyledi : Halk dikkate alınmalı*” ve “*Kararılan : Halka sus diyemeyiz*” başlıklı iki makale yayınlanmıştır. Bu makaleler, KKK (PKK'nın bir kolu) Yürütme Konseyi Başkanı M.K.'nin bazı şehirlerde düzenlenen gösterilerle ilgili beyanlarını içermiştir.

18. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından , 19 Nisan 2006 tarihinde başvuran hakkında, bu makalelerin yayınlanması sebebiyle 3713 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan iddianame düzenlenmiştir.

19. Ağır Ceza Mahkemesi, 10 Temmuz 2007 tarihinde, ilgiliyi, bir terör örgütünün beyanlarını yayınlamaktan suçlu bulmuş ve 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca 4.232 Türk lirası (TRY)

(olayların meydana geldiği dönemdeki döviz kuruna göre 2.418 avro) para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, söz konusu makalelerin halkı bilgilendirme değil bir terör örgütünün faaliyetlerini bildirme amacı taşıdığı ve bu türden bir örgütün beyanlarının yayınlanmasının haber verme özgürlüğüne dâhil olmadığı kanaatine varmıştır.

20. Başvuran tarafından yapılan temyiz başvurusu sonrasında, Yargıtay, 29 Mart 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına dayanarak, ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

21. Ağır Ceza Mahkemesi, 4 Ekim 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına göre, ilgilinin suçlanmasının artık yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle, başvuranın beraatine karar vermiştir.

D. 15056/12 No.lu Başvuru

22. *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin 421. sayısında, 25 Nisan 2005 tarihinde, “*Halkların acısını paylaşıyoruz*” başlıklı bir makale yayınlanmıştır. Bu makalede Ermeni soykırımının yıl dönümü vesilesiyle PKK/Kongra-Gel Başkanlığı tarafından yayınlanan basın bildirisi yer almıştır.

23. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvuran hakkında, makalenin yayınlandığı tarihte, bu makalenin yayınlanması sebebiyle 3713 sayılı Kanun’a muhalefet suçundan iddianame düzenlenmiştir. .

24. Ağır Ceza Mahkemesi, 7 Haziran 2007 tarihinde, ilgiliyi, bir terör örgütünün beyanlarını yayımlamaktan suçlu bulmuş ve 3713 sayılı Kanun’un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca 3.800 Türk lirası (TRY) (olayların meydana geldiği dönemdeki döviz kuruna göre 2.146 avro) para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, söz konusu makalelerin halkı bilgilendirme değil bir terör örgütünün faaliyetlerini

bildirme amacı taşıdığı ve bu türden bir örgütün beyanlarının yayınlanmasının haber verme özgürlüğüne dâhil olmadığı, dolayısıyla bu makalenin yayınlanmasında kamu menfaati bulunmadığı kanaatine varmıştır.

25. Başvuran tarafından yapılan temyiz başvurusu sonrasında, Yargıtay, 8 Mart 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına dayanarak, ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

26. Ağır Ceza Mahkemesi, 4 Ekim 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına göre, ilgilinin suçlanmasının artık yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle, başvuranın beraatine karar vermiştir.

E. 15057/12 No.lu Başvuru

27. *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin 108. sayısında, 16 Haziran 2004 tarihinde, “*Tutuklular İmralı’yı adres gösterdi*” başlıklı bir makale yayınlanmıştır. Bu makalede PKK/Kongra-Gel üyesi oldukları iddia edilen tutukluların, Kürt sorununun çözümünün Abdullah Öcalan ile diyalog kurulmasından geçtiğine dair beyanları yer almıştır.

28. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi nezdinde görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvuran hakkında, , 17 Haziran 2004 tarihinde, bu makalenin yayınlanması nedeniyle 3713 sayılı Kanun’a muhalefet suçundan iddianame düzenlenmiştir.

29. Ağır Ceza Mahkemesi, 31 Mayıs 2007 tarihinde, ilgiliyi, bir terör örgütünün beyanlarını yayımlamaktan suçlu bulmuş ve 3713 sayılı Kanun’un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca 2.592 Türk lirası (TRY) (olayların meydana geldiği dönemdeki döviz kuruna göre 1.464 avro) para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, söz konusu tutuklu beyanlarının terör örgütü bildirisi teşkil ettiği ve yukarıda belirtilen hükümde öngörülen suçun oluştuğu kanaatine varmıştır.

30. Başvuran tarafından yapılan temyiz başvurusu sonrasında, Yargıtay, 19 Nisan 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına dayanarak, ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

31. Ağır Ceza Mahkemesi, 20 Ekim 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına göre, ilgilinin suçlanmasının artık yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle, başvuranın beraatine karar vermiştir.

F. 15058/12 No.lu Başvuru

32. *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin 99. sayısında, 7 Haziran 2004 tarihinde “*Gündemimiz kişiler değil*” ve “*Ayrılık var, kopma yok*” başlıklı iki makale yayınlanmıştır. Bu makalelerde PKK Genel Başkanı Z.A.’nın örgütün yeniden yapılanmasına ve örgütten ayrılan bazı kişilere ilişkin beyanları yer almıştır.

33. İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi nezdinde görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, 11 Haziran 2004 tarihinde, başvuran hakkında, bu makalelerin yayınlanması nedeniyle 3713 sayılı Kanun’a muhalefet suçundan iddianame düzenlenmiştir.

34. Ağır Ceza Mahkemesi, 26 Haziran 2007 tarihinde, ilgiliyi, bir terör örgütünün beyanlarını yayımlamaktan suçlu bulmuş ve 3713 sayılı Kanun’un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca 2.592 Türk lirası (TRY) (olayların meydana geldiği dönemdeki döviz kuruna göre 1.228 avro) para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, yukarıda belirtilen makalelerin yayınlanmasının, bu kanun maddesinde öngörülen suçu teşkil ettiği kanaatine varmıştır.

35. Başvuran tarafından yapılan temyiz başvurusu sonrasında, Yargıtay, 21 Nisan 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına dayanarak, ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

36. Ağır Ceza Mahkemesi, 20 Ekim 2011 Perşembe tarihinde Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına göre, ilgilinin suçlanmasının artık yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle, başvuranın beraatine karar vermiştir.

G. 15059/12 No.lu Başvuru

37. *Ülkede Özgür Gündem* gazetesinin 773. sayısında, 12 Nisan 2006 tarihinde, “*Bozan dünya şampiyonu*” ve “*KJB Aynur Yaşlı’yı andı*” başlıklı iki makale yayınlanmıştır. Birinci makale, KKK Yürütme Konseyi Başkanı’nın, spor dalında gösterdiği başarı vesilesiyle İ.B.’yi tebrik etmesi hakkındadır; ilişkin olup n ikinci makale ise, KJB’nin (PKK’nın kadın kolu) bir kadın tarafından gerçekleştirilen bir eylemle ilgili beyanlarını içermektedir.

38. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, 27 Nisan 2006 tarihinde, başvuran hakkında, bu makalelerin yayınlanması sebebiyle 3713 sayılı Kanun’a muhalefet suçundan iddianame düzenlenmiştir.

39. Ağır Ceza Mahkemesi, 12 Temmuz 2007 tarihinde, ilgiliyi, bir terör örgütünün beyanlarını yayımlamaktan suçlu bulmuş ve 3713 sayılı Kanun’un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca 4.232 Türk lirası (TRY) (olayların meydana geldiği dönemdeki döviz kuruna göre 2.432 avro) para cezası ödemeye mahkûm etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, yukarıda belirtilen makalelerin yayınlanmasının, bu kanun maddesinde öngörülen suçu teşkil ettiği kanaatine varmıştır.

40. Başvuran tarafından yapılan temyiz başvurusu sonrasında, Yargıtay, 16 Mart 2011 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına dayanarak, ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

41. Ağır Ceza Mahkemesi, 14 Ekim 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına göre, ilgilinin suçlanmasının

artık yasal bir dayanağının bulunmadığı gerekçesiyle, başvuranın beraatine karar vermiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK VE ULUSLARARASI HUKUK

A. 3713 Sayılı Kanun'un 6. Maddesi

42. 3713 sayılı ve 12 Nisan 1991 tarihli Terörle Mücadele Kanunu'nun 6. maddesi, 5532 sayılı ve 29 Haziran 2006 tarihli Kanun ile yapılan değişikliktir önce aşağıdaki şekildedir:

“(…)

Terör örgütlerinin bildiri veya açıklamalarını basanlara veya yayınlayanlara beş milyon liradan on milyon liraya kadar para cezası verilir.

(…)

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin 5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesindeki mevkuteler vasıtasıyla işlenmesi halinde, ayrıca sahiplerine de; mevkute bir aydan az süreli ise bir önceki ay ortalama fiili satış miktarının, aylık veya bir aydan fazla süreli ise bir önceki fiili satış miktarının (...), yüzde doksanı kadar adli para cezası verilir. (...) Ancak bu ceza, elli milyon Türk lirasından az olamaz. Bu mevkutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek cezanın yarısı uygulanır.”

43. Bu hüküm, 5532 sayılı ve 29 Haziran 2006 tarihli Kanun ile yapılan değişikliğin ardından aşağıdaki gibidir:

“(…)

Terör örgütlerinin bildiri veya açıklamalarını basanlar veya yayınlayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(…)

Ayrıca basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş olan sahipleri ve yayın sorumluları hakkında da bin günden on bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, yayın sorumluları hakkında, bu cezanın üst sınırı beş bin gündür.”

44. Bu hükmün dördüncü fıkrasında yer alan "sahipleri" ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 18 Haziran 2009 tarihli (E.:2006/121, K.:2009/90 sayılı) kararı ile iptal edilmiştir.

45. 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesi, 6459 sayılı ve 11 Nisan 2013 tarihli Kanun ile yeniden değişikliğe uğramıştır. Bu madde aşağıdaki gibidir:

“(…)

Terör örgütlerinin; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven ya da bu yöntemlere başvurmaya teşvik eden bildiri veya açıklamalarını basanlar veya yayınlayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(…)

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.”

B. Bakanlar Komitesi'nin Üye Devletlere Yönelik CM/Rec(2016)4 Sayılı Tavsiye Kararı

46. Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere gazeteciliğin korunması, gazetecilerin ve diğer medya mensuplarının güvenliğine ilişkin CM/REC(2016)4 sayılı tavsiye kararının “Caydırıcı etki” başlığı altında sunulan somut olayla ilgili kısımları aşağıda özetlenmiştir:

“(…)

33. İfade özgürlüğü hakkına müdahalenin korkuya yol açması, bunun oto sansüre, nihayetinde de kamuoyu tartışmalarının kısırlaşmasına neden olması durumunda ifade özgürlüğü üzerinde caydırıcı etki meydana gelir ve bu da bir bütün olarak toplumun zararınadır. Dolayısıyla Devlet yetkililerinin, kişileri kamuoyu tartışmalarına katılmaktan caydıran önlemler ve yaptırımlar uygulamaktan kaçınması gerekir.

34. Mevzuat ve pratikteki uygulaması, ifade özgürlüğü ve kamuoyu tartışmalarında caydırıcı etkiye yol açabilir. Cezai yaptırımlar şeklini alan müdahalelerin caydırıcı etkisi, hukuk yaptırımlarına göre daha şiddetlidir. Devlet makamlarının hakim

konumları nedeniyle yetkililerin ceza yargılamasına başvurmakta aceleci davranmamaları şarttır. İfade özgürlüğü üzerinde caydırıcı etki, sadece ölçülü olsun olmasın yaptırımlardan değil, beraatla sonuçlansa dahi yaptırım korkusundan bile ortaya çıkabilir zira bu korku kişinin ileride benzer açıklamalar yapmasına engel olabilecektir.

(...)

36. Kamuoyu tartışmalarına katkıyı önlemek için hakaret, terörle mücadele, ulusal güvenlik, kamu düzeni, nefret söylemi, dine sövme ve bellek yasaları gibi mevzuat türlerinin kötüye kullanımı, istismar edilmesi ya da kullanılacağına tehdidi, gazetecilerin ve diğer medya mensuplarının kamuoyunu ilgilendiren konularda haber yapmasını engelleyici veya yıldırıcı yöntemler halini alabilir. Yasaların ve hukuk süreçlerinin gereksiz, kötü amaçlı veya kasıtlı kullanımı, bu tür davalara itirazın hukuki maliyetleri de düşünüldüğünde, özellikle birden çok davanın açılması durumunda bir baskı ve taciz yöntemine dönüşebilir. Taciz, büyük basın kuruluşlarının mensupları gibi hukuki korumadan, mali ve kurumsal destekten yoksun gazeteciler ve diğer medya mensupları söz konusu olduğunda daha da şiddetli hale gelebilir. Gerek hukuk gerek ceza davalarında sanığın mahkeme önünde savunmasını etkili bir şekilde yapabilme, iddia makamıyla silahların eşitliği olanağından yararlanabilme fırsatlarından mahrum bırakılmaması, adil yargılama kavramı bakımından vazgeçilmezdir. Bu nedenle devletlerin uygun önlemler alması gerekmekte olup her iki tarafın da iddia ve savunmalarını ortaya koyabilme fırsatına erişmesi bakımından bu kapsamda bir hukuki yardım programı da düşünülebilir.

(...)”

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. BAŞVURULARIN BİRLEŞTİRİLMESİ HAKKINDA

47. Başvuruların olay ve olgular bakımından benzerlik göstermeleri nedeniyle, Mahkeme, İç Tüzüğü’nün 42. maddesinin 1. fıkrasının kendisine izin verdiği şekilde, başvuruların birleştirilmesine karar vermiştir.

II. HÜKÜMETİN 52497/08 NO.LU BAŞVURU İLE İLGİLİ İLK İTİRAZI

48. Hükümet, 52497/08 no.lu başvurunun kabul edilemez olduğuna dair bir itiraz ileri sürmüştür.. Hükümet, bu başvurunun Mahkeme'ye, başvuran tarafından yapılan Yargıtay başvurusundan önce sunulduğunu belirtmekte ve dolayısıyla vaktinden önce sunulmuş olması sebebiyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

49. Başvuran bu itiraz hakkında herhangi bir görüş bildirmemiştir.

50. Mahkeme, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrasının, Sözleşmeci Devletlere, kendileri aleyhinde iddia edilen ihlalleri, bu iddiaların Mahkeme'ye sunulmasından önce, engelleme veya telafi etme fırsatı sunmayı amaçladığını hatırlatmıştır.(diğer kararlar arasında bk. *Civet/Fransa* [BD], No. 29340/95, § 41, AİHM 1999-VI). Mahkeme ayrıca, başvurunun sunulmasından sonra, başvurunun kabul edilebilirliğinin incelenmesinden önce olması kaydıyla, iç hukukta son aşamaya gelinmesinde bir sakınca olmadığını belirtmiştir.(*Karoussiotis/Portekiz*, No. 23205/05, § 57, AİHM 2011 (özetler)). Somut olayda, Mahkeme, 52497/08 no.lu başvuru kapsamında başvurana karşı açılan ceza davasının, Ağır Ceza Mahkemesi'nin 9 Mayıs 2011 tarihli kararıyla sonuçlandığını kaydetmiştir.(yukarıdaki 11. paragraf). Bu sebeple, söz konusu 22 Eylül 2008 tarihli başvuru vaktinden önce yapılmış gibi görünse de, yukarıda belirtilen Ağır Ceza Mahkemesi'nin 9 Mayıs 2011 tarihli kararının açıklandığı tarih dolayısıyla aslında erken yapılmamıştır. Bu nedenle, Hükümetin itirazı Mahkeme tarafından reddedilmiştir.

III. SÖZLEŞME'NİN 10. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

51. Başvuran, kendisi aleyhinde açılan ceza davalarından beraat etmiş olmasına rağmen, bu davaların, süreleri dikkate alındığında, basın çalışanı

olarak kendisi üzerinde baskıya sebep olduğundan ve ifade özgürlüğünü ihlal ettiğinden şikâyet etmiştir. Başvuran bu bağlamda, Sözleşme'nin 10. maddesini ileri sürmüştür. Bu madde aşağıda yer almaktadır:

“1. Herkes, ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.

2. Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir.”

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

52. Hükümet, başvuranın mağdur sıfatı taşımadığı yönünde kabul edilemezlik itirazı ileri sürmüştür. . Bu bağlamda Hükümet, aleyhinde açılan ceza davalarının sonucunda ilgilinin, beraat ettiğini, ilgili hakkında özgürlükten yoksun bırakma şeklinde önleyici bir tedbirin uygulanmadığını ve her hâlükârda ilgilinin sadece para cezasına çarptırılma riskinin bulunduğunu belirtmiştir. Hükümet, bu davaların, bir gazetenin sadece imtiyaz sahibi olan başvuranın ifade özgürlüğünü ihlal edemeyeceğini eklemiştir.. Ayrıca Hükümet, ilgilinin bu davalar sebebiyle maruz kaldığı baskıya veya gazetesinin yayımlanmasıyla ilgili karşılaştığı sorunlar hakkında somut herhangi bir unsur sunmadığını açıklamıştır.

53. Hükümet, dolayısıyla başvuran aleyhinde başlatılan ceza kovuşturmalarının ilgilinin ifade özgürlüğünün kullanımı üzerinde caydırıcı bir etkisi bulunmadığı veya ifade özgürlüğüne yapılan bir müdahale teşkil etmediğini belirtmiştir. Sonuç olarak Hükümet, başvuranın mağdur sıfatının

bulunmadığı gerekçesiyle, Mahkemeyi başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermeye davet etmiştir.

54. Başvuran bu itiraz hakkında herhangi bir görüş bildirmemiştir.

55. Mahkeme, bu itiraz kapsamında, başvuranın ifade özgürlüğü hakkını kullanmasına yönelik müdahalenin varlığının incelenmesiyle ve dolayısıyla, Sözleşme'nin 10. maddesi bağlamındaki şikâyetin özüyle yakından ilişkili sorunların ileri sürüldüğü kanısına varmıştır. (*Dilipak/Türkiye*, No. 29680/05, § 38, 15 Eylül 2015). Dolayısıyla işbu itirazın esasla birleştirilmesine karar vermiştir. .

56. Öte yandan Mahkeme, söz konusu şikâyetlerin Sözleşmenin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmiş olup başka hiçbir kabul edilemezlik gerekçesiyle örtüşmeyen bu başvuruların kabul edilebilir olduğuna karar vermiştir.

B. Esas Hakkında

1. Müdahalenin Varlığı

57. Başvuran, imtiyaz sahibi olduğu gazetede yayınlanan makaleler sebebiyle, aleyhinde yürütülen ceza kovuşturmalarının, ifade özgürlüğünün kullanımına bir müdahale teşkil ettiğini ileri sürmüştür.

58. Hükümet, ihtilaf konusu yargılamalar sebebiyle başvuranın ifade özgürlüğüne yapılan herhangi bir müdahalenin bulunmadığı kanaatine varmıştır.. Bu bağlamda Hükümet, ilgilinin anonim kaynaklardan edindiği bilgileri ifşa etmek zorunda olmadığını, kendi veya mülkiyeti hakkında herhangi bir ihtiyati tedbirin uygulanmadığını veya gözaltına alınarak tutuklanmadığını, hakkında yürütülen ceza davaları sonucunda beraatına karar verildiğini ve bütün bu davalar süresince ilgilinin mesleğini tamamen özgür şekilde icra edebilecek durumda olduğunu açıklamıştır. Hükümet dolayısıyla, söz konusu davaların, başvuranın ifade özgürlüğü hakkını

kullanımına bir müdahale teşkil ettiği veya yayın faaliyetleri üzerinde caydırıcı bir etkisinin olduğu sonucuna varılamayacağını ileri sürmüştür.

59. Mahkeme, daha önce anılan *Dilipak* kararının özellikle 44-47. paragraflarında açıklanan, ifade özgürlüğü üzerinde caydırıcı etkisi olan bazı koşulların, -haklarında nihai bir mahkûmiyet kararı bulunmayan- ilgililere, söz konusu hakkın kullanımına müdahale edilmesi dolayısıyla, mağdur sıfatı kazandırabileceğine dair içtihadını hatırlatmıştır. Mahkeme ayrıca, daha önce *Döner ve diğerleri/Türkiye* davasında (No. 29994/02, §§ 85-88, 7 Mart 2017) başvurular aleyhinde açılan ve yaklaşık olarak bir yıl, dört ay süren, arama, gözaltı ve tutukluluk gibi tedbirlerin uygulanmasıyla birlikte başvuruların beraatine karar verilen ceza davalarının, ilgililerin ifade özgürlüğü haklarına müdahale teşkil ettiği kanaatine varmıştır.

60. Mahkeme ayrıca, bazı düşünce ifadelerini, potansiyel faillerin otosansür uygulamak zorunda kalmaları gibi çok genel anlamda cezalandıran bir mevzuatın bulunmasının, ifade özgürlüğüne yapılan bir müdahale teşkil edebileceğini belirtmiştir. (yukarıda anılan *Dilipak*, § 47). Örneğin Mahkeme, *Vajnai/Macaristan* davasında (No. 33629/06, § 54, AİHM 2008), mevzuat tarafından bir amblemin, yani bu durumda kırmızı yıldız ambleminin genel olarak yasaklanmasından doğan belirsizliklerin, ifade özgürlüğünün kullanımı üzerinde caydırıcı bir etkisi olabileceği ve bu amblemin kapsadığı birçok anlam dikkate alındığında, basın otosansür uygulamasına sebep olabileceği kanaatine varmıştır. Mahkeme ayrıca, Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesine dayandırılan şikâyetler sebebiyle başlatılan cezai kovuşturmaların tehdidi altında bulunma durumunun, -ki söz konusu dönemde bu hüküm diğerleri arasında genel bir kavram olan Türklüğü aşağılama fiilini de cezalandırmaktaydı- henüz kovuşturması yapılmamış ve hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı bulunmayan ilgilinin, ifade özgürlüğüne yapılan müdahaleden dolayı mağdur sıfatı

almasına yol açtığı kanaatine varmıştır (*Altuğ Taner Akçam/Türkiye* (No. 27520/07, §§ 70-75, 25 Ekim 2011).

61. Mahkeme, somut olayda başvuranın imtiyaz sahibi olduğu gazetede yasa dışı örgütlerin sorumlularının beyanlarını içeren makalelerin yayınlanması sebebiyle, başvuran hakkında yedi adet kovuşturmanın başlatıldığını gözlemlemektedir. Bu davalar kapsamında başvuran, öncelikle 3713 sayılı Kanun'un 6 maddesinin 2 ve 4. fıkraları uyarınca adli para cezasına çarptırılmış ve ardından Anayasa Mahkemesinin 18 Haziran 2009 tarihli kararıyla söz konusu hükümden "sahipleri" kelimesinin çıkarmasıyla, bu yayınlarda basın organlarının sahiplerinin cezai sorumluluğunun kaldırılması sebebiyle, beraatine karar verilmiştir (yukarıdaki 44. paragraf).

62. Mahkeme, başvuranın mevcut davada incelenen yargılamalar kapsamında hiçbir zaman tutuklanmadığını belirtmiştir. (*a contrario* (aksi yönde bir karar için) bk. *Nedim Şener/Türkiye*, No. 38270/11, §§ 94-96, 8 Temmuz 2014 ve *Şık/Türkiye*, No. 53413/11, §§ 83-85, 8 Temmuz 2014). Mahkeme ardından, ilgilinin bu yargılamalar sebebiyle başka kısıtlayıcı tedbirlere de tabi tutulmadığını ifade etmiştir.

63. Dolayısıyla Mahkeme, başvuran hakkında bu bağlamda uygulanan kısıtlayıcı diğer tedbirler bulunmasa da, ihtilaf konusu davaların, kendi içerisinde başvuranın ifade özgürlüğüne bir müdahale teşkil edebileceğini tespit etmiştir.

64. Mahkeme bu bağlamda, Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere gazeteciliğin korunması, gazetecilerin ve diğer medya mensuplarının güvenliğine ilişkin tavsiye kararının "caydırıcı etkiye" ilişkin paragraflarına atıfta bulunarak (yukarıdaki 46. paragraf), bu konunun incelenmesi amacıyla, ihtilaf konusu kovuşturmaların dayandığı mevzuatı, söz konusu davaların süresini ve sayısını değerlendirmiştir.

65. Mahkeme, söz konusu mevzuat ve somut olarak uygulanmasıyla ilgili olarak, ihtilaf konusu ceza davalarının, olayların meydana geldiği

dönemdeki şekliyle, terör örgütlerinin yaptığı bütün açıklamaların yayınlanmasını, yayınlandığı içerik ve bağlamdan bağımsız olarak cezalandıran 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkralarına dayanarak açıldıklarını tespit etmiştir. Mahkeme yine, somut olayda Türk Hukukunda terörist olarak nitelendirilen bir örgütün temsilcileri tarafından yapılan beyanları içeren her yayın için, bu beyanlar Noel dilekleri (yukarıdaki 7. paragraf) veya sportif bir başarı için kutlamalar (yukarıdaki 37. paragraf) gibi masum mesajlar olsa bile, başvuran aleyhinde sistematik olarak bir soruşturma başlatıldığını belirtmiştir. Mahkeme bu bağlamda, bir terör örgütü tarafından yapılan her beyanda otomatik olarak 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkralarının uygulanmasının, ifade özgürlüğü ve kamusal tartışma üzerinde caydırıcı bir etkisi olduğu kanaatine varmıştır.

66. Mahkeme, başvuran hakkında açılan davaların süreleriyle ilgili olarak, bu davaların beş yıl, beş ay, dokuz gün ve yedi yıl, dört ay, on gün sürdüğünü tespit etmiştir.. Mahkeme, bu ceza davalarının, ilgilinin beraatıyla sonuçlanmış olmalarına rağmen, oldukça uzun süreler boyunca derdest kaldıklarını belirtmiştir. Mahkeme, söz konusu davaların uzunluğunu dikkate alarak, başvuranın bu davalar süresince yaşadığı mahkûm edilme kaygısının, kaçınılmaz olarak üzerinde bir baskı yarattığı ve basın çalışanı olarak, otosansür uygulamasına yol açtığı kanaatine varmıştır. (bu bağlamda bk. Bakanlar Komitesi'nin yukarıda belirtilen tavsiye kararının 34. paragrafı, yukarıdaki 46. paragraf).

67. Mahkeme son olarak, başvurana karşı açılan ceza davalarının sayısını değerlendirmiştir. Bu bağlamda Mahkeme, Bakanlar Komitesi'nin yukarıda belirtilen tavsiye kararında ileri sürülen, yasaların ve hukuk süreçlerinin gereksiz, kötü amaçlı veya kasıtlı kullanımı, bu tür davalara itirazın hukuki maliyetleri de düşünüldüğünde, özellikle birden çok davanın açılması durumunda bir baskı ve taciz yöntemine dönüşebileceğine dair görüşe katıldığını belirtmiştir.(yukarıdaki 46. paragraf). Mahkeme, somut

olayda, 2004 ve 2006 yılları arasında benzer olaylar için Türk Ceza Kanunu'nun aynı hükmü uyarınca başvuran aleyhinde açılan yedi ceza davasının, ilgiliye karşı bir bezdirme şekli olarak değerlendirilebileceği kanaatindedir. Her hâlükârda Mahkemeye göre bu davalar, sayıları ve süreleri açısından başvuruları yıldıracak ve başvuranın, kamu menfaatini ilgilendiren konularda makaleler yayınlama cesaretini kırarak niteliktedir.

68. Mahkeme bu sebeple, başvuran aleyhine açılan ve uzun süren yargılamaların yol açabileceği caydırıcı etki dikkate alındığında, bu kovuşturmaların başvuran için sadece varsayıma dayanan riskler taşıdığı kanaatine varılamayacağı kanısına varmıştır. Mahkeme, bu kovuşturmaların kendi içerisinde gerçek ve etkin çelişkiler barındırdığı sonucuna varmıştır. Başvuranın bu davalar sonucunda beraat ettirilmesi, sadece yukarıda belirtilen risklerin varlığına son vermiş, ancak bu davaların belirli bir süre boyunca ilgili üzerinde baskı kurduğu gerçeğini hiçbir şekilde ortadan kaldırmamıştır (bk. yukarıda anılan *Dilipak*, § 50 ve aksi yönde bir karar için bk.(*a contrario*) *Metis Yayıncılık Limited Şirketi ve Sökmen/Türkiye* (k.k.), No. 4751/07, § 35, 20 Haziran 2017).

69. Mahkeme, yukarıda belirtilenler ve mevcut davanın özel koşulları bakımından, Hükümetin başvuranın mağdur sıfatının bulunmadığına dair itirazını reddetmiş olup; yargılamaların, Sözleşme'nin 10. maddesi tarafından güvence altına alınan ifade özgürlüğü hakkının başvuran tarafından kullanımına “müdahale” teşkil ettiği sonucuna varmıştır.

2. Müdahalenin Haklı Gösterilmesi

70. Başvuran, aleyhinde açılan ceza davalarının Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlaline neden olduğunu ileri sürmüştür.

71. Hükümet, ihtilaf konusu müdahalenin, Türk Ceza Kanunu'nun 6. maddesiyle öngörüldüğünü ve ulusal güvenliğin sağlanması, toprak bütünlüğünün korunması ve kamu düzeninin korunması meşru amaçlarını taşıdığını açıklamıştır. Hükümet ardından, kendisine göre başvuranın

gazetesinde yayımlanan makalelerin bir terör örgütünün propagandasını yaptığı ve şiddete teşvik ettiği gerekçesiyle, bu müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğunu ileri sürmüştür.

72. Mahkeme, somut olayda 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2 ve 4. fıkralarında öngörülen suç sebebiyle başvuran hakkında ceza kovuşturmalarının başlatılmasına dayanan müdahalenin, kanunla öngörüldüğüne ve bu durumda, Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. fıkrası anlamında ulusal güvenliğin sağlanması, toprak bütünlüğünün korunması, kamu düzeninin korunması ve suçun önlenmesi meşru amaçlarını taşıdığına taraflar arasında itiraz edilmediğini belirtmiştir.

73. Mahkeme, müdahalenin gerekliliğiyle ilgili olarak, içtihatlarından doğan ve *Bédat/İsviçre* kararında ([BD], No. 56925/08, § 48, 29 Mart 2016) özetlenen ifade özgürlüğü konusundaki ilkelere atıfta bulunmuştur.. Mahkeme ayrıca, mevcut davanın konularına benzer konuların ileri sürüldüğü davalarda, Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmış olduğunu belirtmiştir. (*Gözel ve Özer*, No. 43453/04 ve 31098/05, § 64, 6 Temmuz 2010, *Bayar /Türkiye* (No. 1-8), No. 39690/06, 40559/06, 48815/06, 2512/07, 55197/07, 55199/07, 55201/07 ve 55202/07, §§ 34-35, 25 Mart 2014 ve *Bayar ve Gürbüz/Türkiye* (No. 2), No. 33037/07, §§ 30 ve 31, 3 Şubat 2015). Mahkeme, yukarıda anılan davalardan farklı olarak, başvuranın mevcut davaya konu olan ceza davaları sonucunda beraatine karar verildiğini dikkate alarak, bu davayı içtihatları ışığında inceleyecektir.

74. Mahkeme, somut olayda yetkili makamların, başvuranın gazetesinde yayınlanan bazı makaleler sebebiyle, başvuran aleyhine soruşturma başlattıklarını ve yürüttüklerini gözlemlemiştir. Mahkeme, makamlar tarafından sorgulanan makalelerin, Türk Hukuku tarafından terörist olarak değerlendirilen bazı örgütlerin üyelerinin ve temsilcilerinin farklı konulardaki beyanlarını içerdiğini tespit etmiştir. Bu konular: bir örgütün eğitim süreci (yukarıdaki 7. paragraf), bir örgütün Noel mesajı (yukarıdaki 7. paragraf), bir örgütün silahlı çatışmalarının bilançosu (yukarıdaki 12.

paragraf), bazı şehirlerde düzenlenen gösteriler (yukarıdaki 17. paragraf), Ermeni soykırımı (yukarıdaki 22. paragraf), Kürt sorununun çözümü (yukarıdaki 27. paragraf), bir örgütün yeniden yapılanması (yukarıdaki 32. paragraf), bir örgütün sportif bir başarı için sunduğu tebrikler (yukarıdaki 37. paragraf) ve bir protesto eylemidir. (yukarıdaki 37. paragraf)

75. Mahkeme, adli makamların, özellikle başvuranın gazetesinin Türk Hukuku tarafından terörist olarak nitelendirilen örgütlerin yaptığı açıklamaları yayınladığını dikkate alarak ve sadece buna dayanarak, başvuranın 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen suçu işlediği kanısına vararak, bu soruşturmaları başlattığını belirtmiştir.(yukarıdaki 8, 9, 13, 14, 18, 19, 23, 24, 28, 29, 33, 34, 38 ve 39. paragraflar). Mahkeme özellikle, bu makamların ihtilaf konusu makalelerin kapsamına uygun veya ifade özgürlüğüne ilişkin davalarda kendisi tarafından açıklanan ve uygulanan kriterler bakımından, yayınladıkları bağlama uygun herhangi bir incelemede bulunmadıklarını tespit etmiştir. (yukarıda anılan *Gözel ve Özer*, § 51). Mahkeme ayrıca, ihtilaf konusu makalelerin, bir bütün olarak değerlendirildiğinde, şiddet kullanımına, silahlı direnişe veya ayaklanmaya çağrı içerdiğinin ya da Mahkemeye göre dikkate alınması gereken en önemli unsur olan nefret söylemi teşkil ettiğinin ulusal makamlar tarafından iddia edilmediğini belirtmiştir. (*Sürek/Türkiye* (No. 4) [BD], No. 24762/94, § 58, 8 Temmuz 1999, ve *Belek ve Velioğlu /Türkiye*, No. 44227/04, § 25, 6 Ekim 2015).

76. Bu koşullarda, başvuran aleyhinde soruşturmaların başlatılması, bu beyanların içeriği dikkate alınmaksızın Türk Hukukunda terörist olarak nitelendirilen örgütlerin sorumlularının beyanlarının yayınlanmasını ceza yoluyla önlemeye çalışan yetkili makamların bir tepkisi olarak görülse de, aslında bu beyanlarda bulunan kişilerin, söz konusu örgütler ile güvenlik güçleri arasındaki çatışmaya ilişkin kamu menfaatini ilgilendiren konular hakkında kamusal tartışmaya katıldıkları kanaatine varılabileceğini

belirtmiştir.(*gerekli değişikliklerin uygulanması koşuluyla (mutatis mutandis)* bk. yukarıda anılan *Dilipak*, § 69).

77. Mahkeme ayrıca, başvuranın durumunda olduğu gibi, sadece 3713 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen beyanları yayınladıkları gerekçesiyle, gazete ve dergilerin sahipleri, editörleri veya yazı işleri müdürleri hakkında tekrar tekrar açılan ceza davalarının da, medya çalışanlarının kısmen sansüre uğraması veya kamusal tartışmada yeri olan bir düşüncenin kamuya açık olarak -tabii ki, terör suçlarının işlenmesini doğrudan veya dolaylı olarak savunmamak şartıyla- açıklanmasına ilişkin tutumlarının kısıtlanması sonucunu doğurabileceği kanaatindedir. Mahkeme, özellikle ilgililerin amacını veya halkın, bir çatışma durumunda başka bir bakış açısından haberdar olma hakkını dikkate almaksızın yukarıda belirtilen hükümden yola çıkarak medya çalışanları üzerin mekanik şekilde uygulanan baskının, haber ya da görüş alma veya verme özgürlüğü ile örtüşemeyeceği kanısındadır (yukarıda anılan *Gözel ve Özer*, § 63).

78. Mahkeme, yukarıda belirtilenleri dikkate alarak, ihtilaf konusu tedbirin, yani ciddi cezai suçlamalara dayanarak başvuran aleyhinde başlatılan birçok ceza soruşturmasının uzun bir süre boyunca sürdürülmesinin, zorunlu bir sosyal ihtiyaca cevap vermediği ve her hâlükârda, hedeflenen meşru amaçlarla orantılı olmadığı ve bu nedenle, demokratik bir toplumda gerekli olmadığı kanısına varmıştır.

79. Yukarıda belirtilen hususlar ışığında, Mahkeme, somut olayda Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

IV. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

80. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme, işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder. ”

A. Tazminat

81. Başvuran, maruz kaldığı kanaatine vardığı manevi zarar bağlamında 60.000 avro (EUR) talep etmiştir..

82. Hükümet, manevi zarar bağlamında talep edilen meblağın, aşırı olduğunu ve Mahkeme içtihatlarında ödenmesine hükmedilen miktarlara uygun olmadığını ileri sürmüştür.

83. Mahkeme, başvurana manevi zarar bağlamında 3.500 avro ödenmesinin uygun olduğu kanısına varmıştır.

B. Masraf ve Giderler

84. Başvuran, avukatlık ücretinin ödenmesine ilişkin masraflar bağlamında 44.604 Türk lirası (TRY) talep etmiştir.. Başvuran ayrıca, tercüme, tedarik ve posta masrafları için 4.800 TRY talep etmiştir.. Başvuran bu taleplerine dayanak olarak herhangi bir belge sunmamış ve avukatının bu masrafların gerçek ve makul niteliği ile gerekliliğini teyit ettiğini belirtmiştir..

85. Hükümet ayrıca, başvuranın masraf ve giderlerle ilgili taleplerini haklı göstermek için herhangi bir belge sunmadığını belirtmiştir.. Hükümet, ayrıca, avukatlık hizmeti ücretine ilişkin talebin benzer davalara göre yüksek olduğunu ve avukatın yapmış olduğu işlerin başvuran tarafından detaylı olarak belirtilmediğini ifade etmiştir.

86. Mahkemenin içtihadına göre, bir başvurana yalnızca, masraf ve giderlerinin doğruluğunu, gerekliliğini ve ödenen miktarların makul olduğunu ispatlaması kaydıyla, bu masraflar iade edilebilmektedir.

Mahkeme somut olayda, masraf ve giderler bağlamındaki talebi, başvuran tarafından bu bağlamda sunulan kanıtlayıcı bir belge bulunmaması nedeniyle reddetmiştir.

C. Gecikme Faizi

87. Mahkeme, gecikme faizi olarak, bu miktarlara, Avrupa Merkez Bankasının marjinal kredi faizlerine uyguladığı faiz oranına üç puan eklenerek elde edilecek oranın uygulanmasının uygun olduğu sonucuna varmıştır. .

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvuruların birleştirilmesine;
2. Hükümetin başvuranın mağdur sıfatına ilişkin itirazının esasla birleştirilmesine ve bu itirazın reddedilmesine;
3. Başvuruların kabul edilebilir olduğuna;
4. Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine,
5. a) Davalı Devlet tarafından başvurana, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesi uyarınca, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, ödeme tarihindeki geçerli döviz kuru üzerinden davalı Devletin para birimine çevrilmek ve her türlü vergiden hariç olmak üzere, manevi tazminat olarak, 3.500 EUR (üç bin beş yüz avro) ödenmesine;
b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödeme tarihine kadar, bu miktarlara Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli olan

marjinal kredi faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

6. Başvurunun geri kalan kısmı için adil tazmin taleplerinin reddedilmesine *karar vermiştir.*

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş, ardından Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca, 12 Mart 2019 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Robert Spano
Başkan